

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Paisatge

Núm. registre H-10777

CRBMC 14.232

Pintura sobre tablex

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de pintura sobre tela

Data de l'informe: 10 d'agost de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici agost 2021

Final agost 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.232

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre tablex

TÍTOL / TEMA: Port - vaixells

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 24,4 x 34,2 x 1,4 cm amb marc

23,0 x 32,9 x 0,3 cm sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10777

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

Suport

Tablex

El suport de tablex té unes dimensions de 23,0 x 32,9 cm i té un gruix de 0,3 cm (24,4 x 34,2 x 1,4 cm amb marc). La seva coloració és d'un beix-marronós i al revers hi ha unes taques de color gris-blanc, segurament fet pel mateix artista. El tablex està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – 2 puntes; baix – 2 puntes; esquerre – 3 puntes; dreta – 3 puntes. A l'anvers es veu que l'obra ha estat fixada amb xinxetes directament sense marc a una paret (esquerre i dreta, al mig). A la dreta, a baix, hi ha un número de registre, escrit amb retolador: H-10777.

L'estat de conservació és bo-regular. La policromia del revers presenta microrascades i taques. Als perímetres i les cantonades s'hi observen cops, aixecaments i desfibrament del tablex. La cantonada de la dreta, a baix presenta un plec d'uns 3 cm. Es poden veure puntualment pèrdues matèriques provocades per les xinxetes (a l'esquerra i a la dreta, al mig, dimensions menys d'0,5 cm). Tot el perímetre està segellat amb paper Kraft®. Aquest paper presenta una lleugera pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de lepisma saccharina ("peixet de plata"). El tablex està mínimament marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

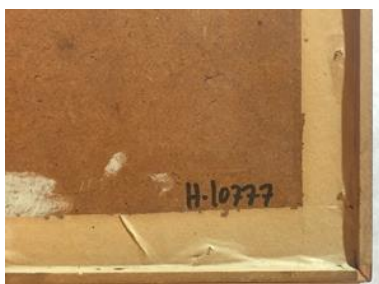
Revers amb paper Kraft®

Detall del atac biològic del paper Kraft®

Taca de color gris-blanc

Cantonada dreta, a baix amb siglat

Cantonada esquerra, dalt

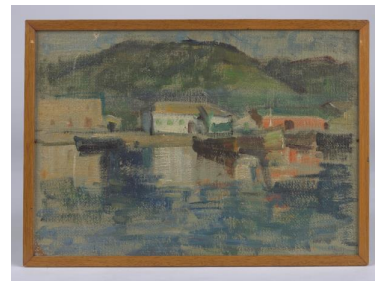

Cantonada esquerra dalt

Capa de preparació/ capa pictòrica

Es tracta d'una capa de preparació de color blanc, de poc gruix.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. En la composició predominen els colors blau-verd-taronja-blanc. La capa pictòrica presenta pocs gruixos ("impasto"), igualment permet veure una pinzellada ràpida i dinàmica. El gruix no és tan important com en altres de les seves obres, deixa veure el trametat del tablex.

L'estat de conservació és bo-regular. Hi ha desgast i petites pèrdues tan a la capa de preparació com a la capa pictòrica. Aquestes pèrdues es troben sobretot a la zones on el suport de tablex està danyat (cantonades, plec, les bandes i zona xinxetes). A més hi ha una rascada a l'esquerra que ha provocat pèrdua de la capa pictòrica. A tota la superfície de la capa pictòrica hi ha pols i brutícia acumulada.

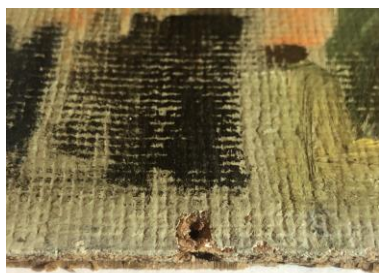
Rascada a la part de l'esquerra

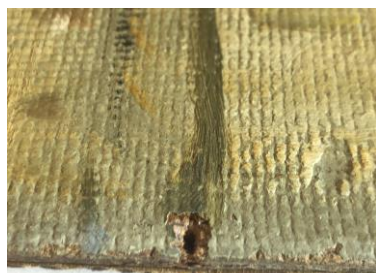
Rascada a la part de l'esquerra a dalt

Vores i cantonades del tablex desfibrades, aixecaments i pèrdua de la capa pictòrica

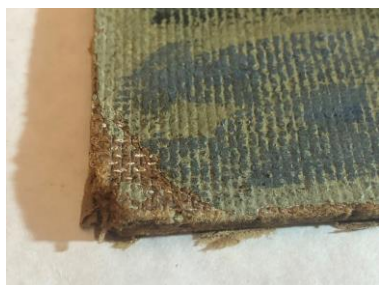
Pèrdua capa pictòrica a causa d'una xinxeta (dreta/mig)

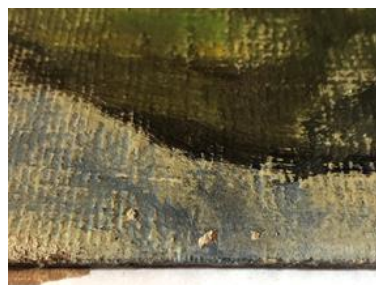
Pèrdua capa pictòrica a causa d'una xinxeta (esquerra/mig)

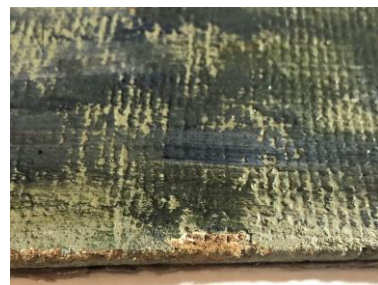
Vores i cantonades del tablex desfibrades, aixecaments i pèrdua de la capa pictòrica

Pèrdua de la capa pictòrica a causa d'un plec, cantonada dreta/baix

Pèrdua capa pictòrica (dalt/mig)

Vores i cantonades del tablex desfibrades, aixecaments i pèrdua de la capa pictòrica

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és bo. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Reserva a les vores on el marc tapava la pintura

Brillantor del vernís

Brillantor del vernís

Marc

Es tracta d'un marc de fusta. Està compost de quatre llistons, els dos muntants verticals tenen les mides 24,5 x 1,3 cm i els dos travessers horitzontals són de 34,1 x 1,3 cm. Les cantonades del marc encaixen en diagonal i estan clavades amb un clau a cada encaix. Segurament, a més, els encaixos estan encolats. Els llistons tenen una aresta rebaixada al revers perquè pugui entrar el quadre (0,4 cm d'ample per 1 cm d'alt). A l'anvers estan pintats de color marró.

L'estat de conservació és bo. Hi alguna micropèrdua matèrica a les cantonades i vores de la fusta.

Anvers del marc

Revers del marc

Micropèrdues a les cantonades

PROPOSTA INTERVENCIÓ

GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisi i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS TABLEX	Neteja mecànica i química del tablex. Aplanat i consolidació de les vores del tablex amb un adhesiu. Reintegració matèrica del tablex a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de despreniment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.
MARC	Desemmarcar el quadre. Eliminació claus/puntes del marc. Consolidació i fixació de les vores de despreniment. Neteja mecànica i química. Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les. Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

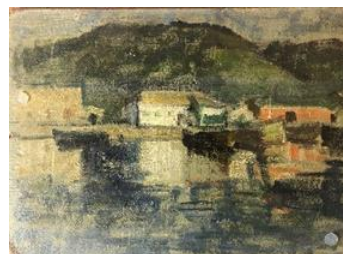
Proves de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre. S'han fet 2 repeticions a l'anvers i revers.

Resultats:

gris	
conductivitat	pH
460 µs/cm	6.5
320 µs/cm	6.4

blau	
conductivitat	pH
270 µs/cm	6.1
300 µs/cm	6.2

S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 µs/cm i un pH 6.3.

Agarosa Basic
A8963,0100; aigua
destil·lada,
conductímetre, pH-
metre

Neteja mecànica de la capa pictòrica.

paletina suau

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica.

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia.

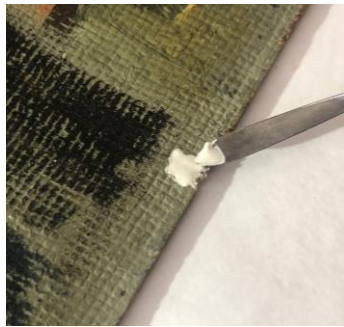
buffer 6.3; hisops

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer.

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft. S'han hagut de deixar algunes restes de cola del paper, perquè si s'insistia més hi havia perill de desgast del color.

buffer 6.3; hisops,
espàtula de guixaire

		
Fixació de les vores i cantonades del tablex i la capa pictòrica per evitar més pèrdua.		Cola de pells al 5% en H ₂ O dest.
Consolidació i reintegració matèrica del tablex: S'han reintegrat matèricament les pèrdues que van provocar les xinxetes.		polpa de paper de conservació, tilosa al 5% en H ₂ O
Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois®, H ₂ O cola: 1:9 cola en H ₂ O desionitzada Massilla: 50 g d'H ₂ O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H ₂ O dest.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

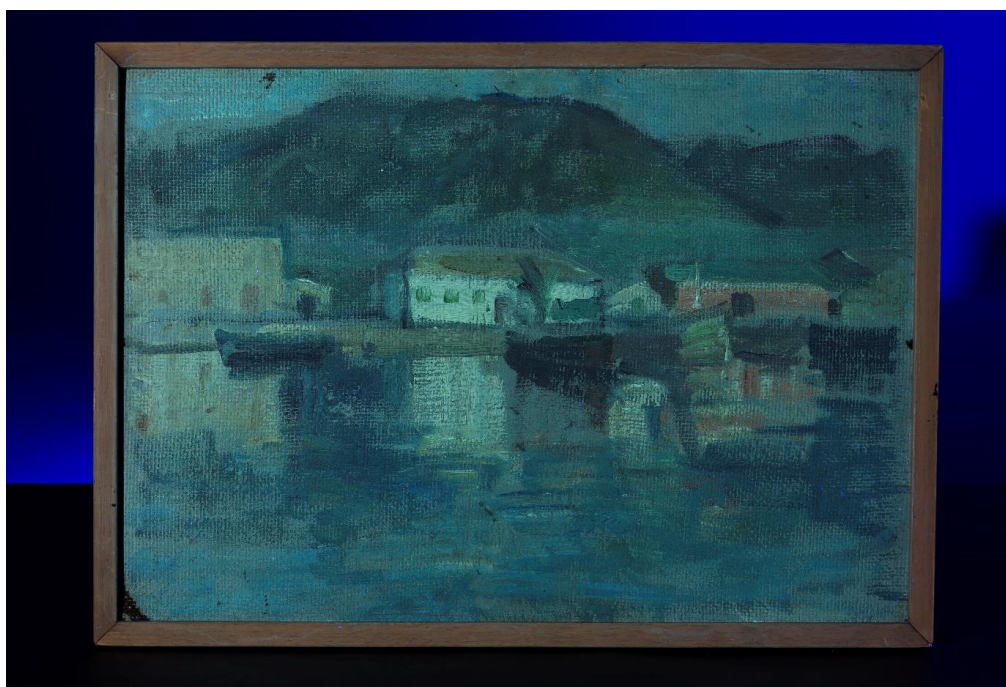
Eliminació de les puntes parcialment oxidades que fixaven el marc al bastidor.		Alicates
Neteja de la superfície (anvers i revers) amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft.	 	buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire
Anivellament de les zones de pèrdua amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica il·lusionista.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.
Preparació de les ballestes de metall inoxidable i el marc: Adhesió d'un paper secant en el punt de contacte per protegir la pintura del contacte directe amb el metall i la fusta.	 	paper secant, marc, ballestes

Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.

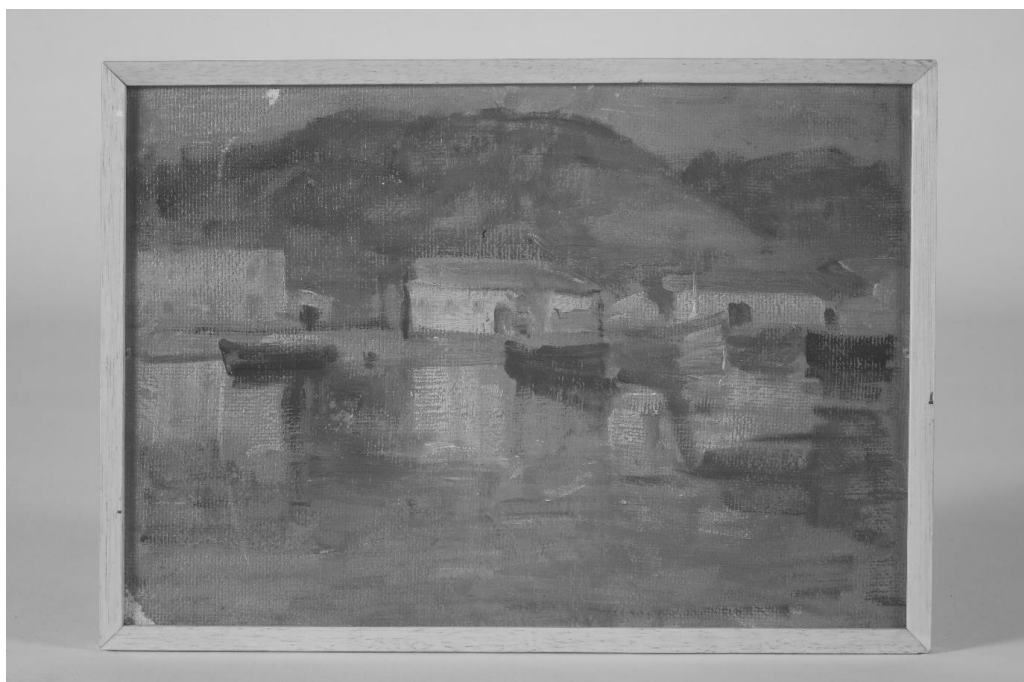

ballestes, cargols,
tornavís

FOTOGRAFIES UV, IR, LLUM RASANT

Fotografia amb llum ultraviolada

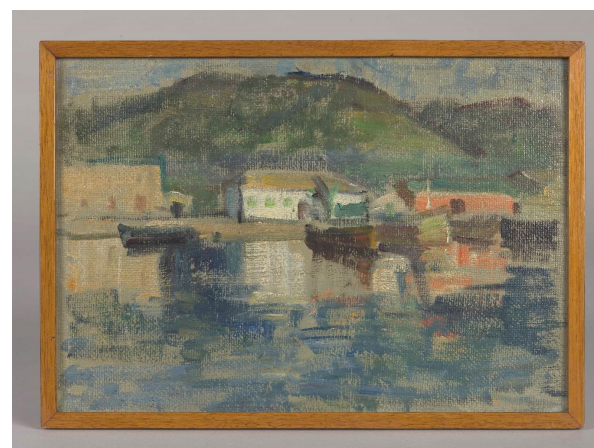
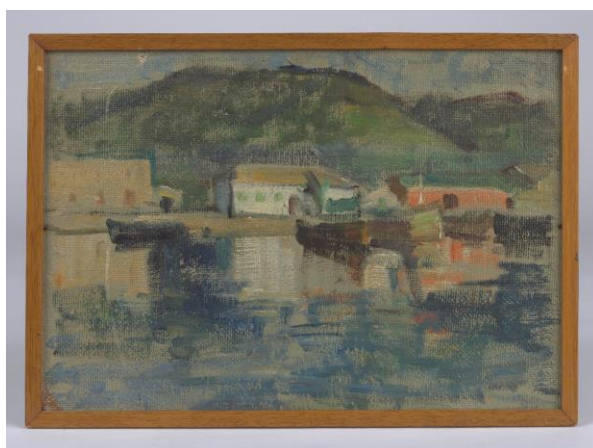

Fotografia amb llum infraroja

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 01 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals